

Procesverbal nga takimi i komisionin për caktimin e lokacioneve për vendosjen e Memorialëve, Përmendoreve.

Procesverbal Për vazhdimin e takimit të thirrur për **02.12.2024**.

Prezent:

- 1.Gazmend Rashiti
- 2.Herolind Ramadani
- 3.Vedat Beqiraj
- 4.Ali Arifi-Drejtor i Urbanizmit
- 5.Bekim Salihu-Drejtor i kadastër

Takimi filloi në **ora 10:15**

Në mungesë të kryetares së Komisioni znj Bahrije Mahmuti takimin e kryesoi z.Ali Arifi.

Teme: Propozim vendosja e Shtatores së Hoxhe Lipovica Isuf Baftjari.

Prezent në takim ishte edhe propozuesi Isuf Bajraktari nga familja i cili propozoi dosjen dhe kërkesën me faktet mbi arsyetushmërinë e propozimit.

Pas verifikimit se kjo figura është në listën e figurave të merituarra listë e dale nga komisioni komunal.

Pas diskutimeve nga të pranishmit dhe pasi u shqyrtua dosja voluminoze e dorëzuar nga familjarët si kërkesë e plote, në plotin u vendos që kjo kërkesë të procedohet tutje për në kuvend për vendosjen e kësaj shtatore në terkëshin në mes të policisë dhe xhamisë se vogël.

Gjilan

04.12.2024

Procesverbal nga takimi i komisionin për caktimin e lokacioneve për vendosjen e Memorialëve,
Përmendoreve.

Procesverbal Për vazhdimin e takimit të thirrur për **02.12.2024**.

Prezent:

- 1.Gazmend Rashiti
- 2.Herolind Ramadani
- 3.Vedat Beqiraj
- 4.Ali Arifi-Drejtor i Urbanizmit
- 5.Bekim Salihu-Drejtor i kadastër

Takimi filloi në **ora 10:15**

Në mungesë të kryetares së Komisioni znj Bahrije Mahmuti takimin e kryesoi z.Ali Arifi.

Teme: Propozim vendosja e Shtatores së Hoxhe Lipovica Isuf Baftjari.

Prezent në takim ishte edhe propozuesi Isuf Bajraktari nga familja i cili propozoi dosjen dhe kërkesën me faktet mbi arsyetushmërinë e propozimit.

Pas verifikimit se kjo figura është në listën e figurave të merituar listë e dale nga komisioni komunal.

Pas diskutimeve nga të pranishmit dhe pasi u shqyrtua dosja voluminoze e dorëzuar nga familjarët si kërkesë e plote, në plotin u vendos që kjo kërkesë të procedohet tutje për në kuvend për vendosjen e kësaj shtatore në terkëshin në mes të policisë dhe xhamisë se vogël.

Gjilan

04.12.2024

Prezent:

1. Gazmend Rashiti

2. Herolind Ramadani

3. Vedat Beqiraj

4. Leotrim Ballaca

5. Bekim Salihu

6. Ali Arifi

Gjilan 04.12.2024

Republika e Kosovës

Republika Kosovo-Republic of Kosovo

Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Mjedisit, Planifikimit Hapësiror dhe Infrastrukturës / Ministarstvo Žrtovne Strudine, Prostornog Planiranja i Infrastrukture /

Ministry of Environment, Spatial Planning and Infrastructure

AGJENCIA KADASTRALE E KOSOVËS / KATASTARSKA AGJENCIA KOSOVA / KOSOVO CADASTRAL AGENCY

CERTIFIKATË / CERTIFIKAT / CERTIFICATE

NJËSIA KADASTRALE / KATASTARSKA JEDINICA / CADASTRAL UNIT : P-70403013-04787-0

Numri i lëndës / Broj Predmet / Case Referent Number:

117946-2024

Data dhe koha e lëshimit / Datum i vreme izdavanja / Date and time of submission:

30.10.2024 - 13:52

Komuna / Opština / Municipality:

GJILAN / GNJILANE / GJILAN

Zona kadastrale / Katastarska Zona / Cadastral Zone:

Gjilan / Gnjilane / Gjilan

Zyra Kadastrale Komune / Opštinska Katastarska Kancelarija / Municipal Cadastral Office:

GJILAN / GNJILANE / GJILAN

A. TË DHËNAT PËR NJËSINË KADASTRALE / PODACI O KATASTARSKOJ JEDINICI / CADASTRAL UNIT DATA

Numri i njësisë kadastrale Broj katastarske jedinice Cad. Unit. No.	Lloji i njësisë Vrsta Jedinice Unit Type	Lloji i pronës Vrsta imovine Property Type	Zona U/R G/S U/R	Supërfaqja Površina Area (m ²)	Përshkrim Opis Description	Krijuar më datën Urađeno na dan Created On	Azhuruar Ažurirano Updated
P-70403013-04787-0	PARCELE / PARCELA / PARCEL.	Pronë shoqërore / Društvena Imovina / Socially owned Land		2430			

A.1 ADRESA E NJËSISË KADASTRALE / ADRESA KATASTARSKE JEDINICE / CADASTRAL UNIT ADDRESS

Yeni i qytetit Mesto zvano Catted place	Kodi Postal Poštanski kod Postal Code	Emri i rrugës Naziv ulice Street name	Krijuar më datën Urađeno na dan Created On	Azhuruar Ažurirano Updated
UL. SAVE KOVACHEVIO				

A.2 LLOJI I SHFRYTËZIMIT / VRSTA KORISCENJIA / TYPE OF USE

Numri Broj Number	Lloji i shfrytëzimit të parcelës Vrsta koriscenja parcelle Parcel Type Of Use	Shfrytëzimi aktual i parcelës Trenimno koriscenje parcelle Parcel Current Use	Kualiteti i klasës Kvalitet klase Quality Class	Sipërfaqja (m²) Površina (m²) Area (m²)
1	Infrastruktura/Infrastrukturure/Infrastructure	Rrugë II Kategorizimi Par/Uncategorizied Road		2430

B. PRONAR/POSEDUESI - VLASNIK/DRŽALAC - OWNER/POSSESSOR

Të drejtat Prava Rights	Emri Ime Name	Nr. personal Liceni broj ID. No.	Vendbanimi Prebivaliste Resident	Kodi postar Postanski kod Postal code	Hedhësitë e adresës Pojednostni adrese Address details	Pjesa e pronës Dio imovine Share quota	Pershkrimi Opis Description	Azhuruar Azurnirano Updated
Posedim individual Individualna Drzavina Single possessor	Komuna e Gjiçanit	600555107	GJIÇAN / GNJILANE / GJIÇAN /		Bulevard "Ibrahim Rugova"	1/1	Vendimi të Kuvendit Komunal te Gjiçanit, nr.01-016-1055401 dates 09.11.2020. R.N.78/2024- 13	30.07.2024

SH. N. K. N.

Zyrtari përgjegjës / Zyrar / Official person

2 / 2

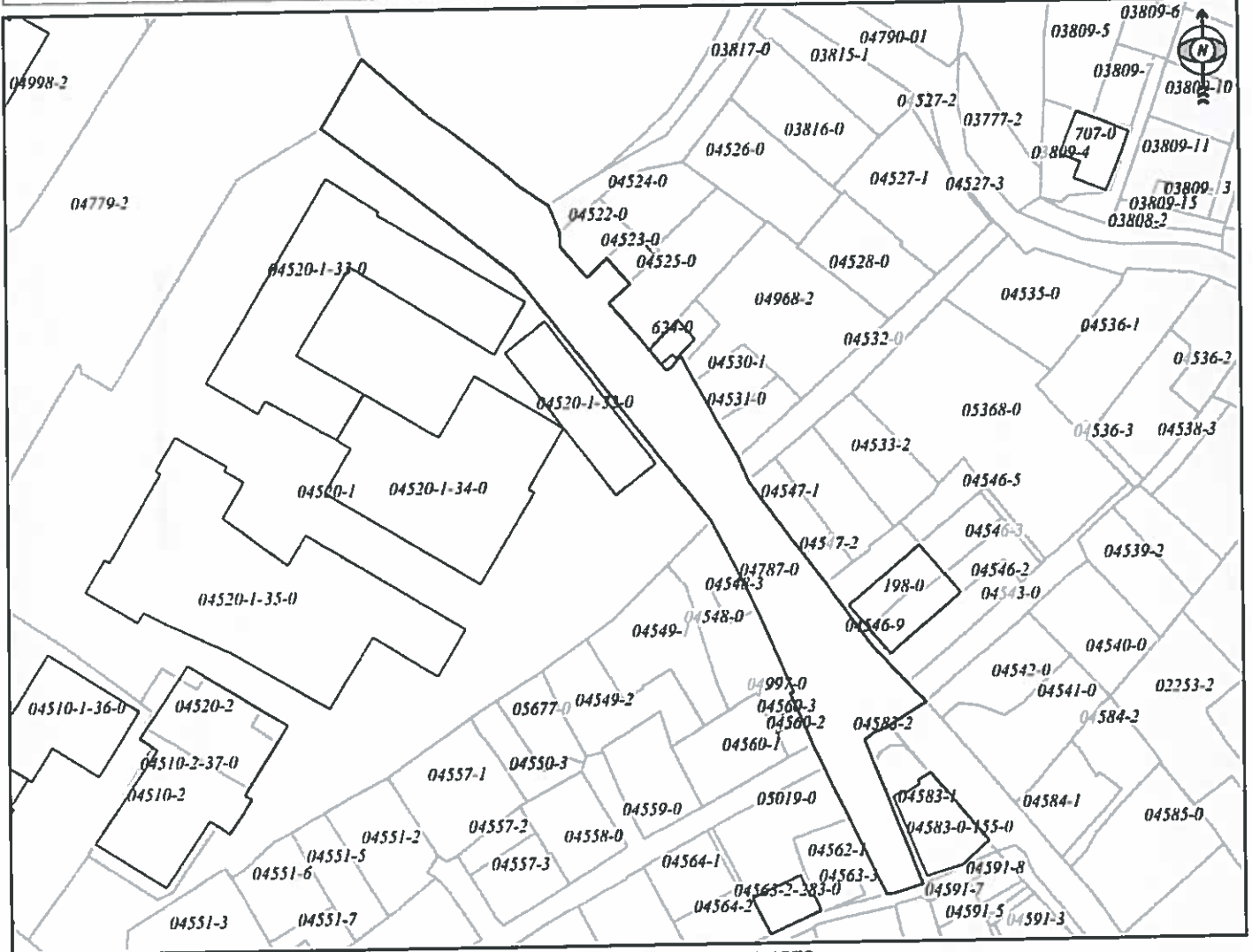
REPUBLIKA E KOSOVËS / REPUBLIKA KOSOVA / REPUBLIC OF KOSOVO
 QEVERIA E KOSOVËS / VLADA KOSOVA / GOVERNMENT OF KOSOVA
 MINISTRIA E MJEDISIT, PLANIFIKIMIT HAPËSINOR DHE INFRASTRUKTURËS
 MINISTARSTVO ŽIVOTNE SREDINE, PROSTORNOG PLANIRANJA I INFRASTRUKTURE
 MINISTRY OF ENVIRONMENT, SPATIAL PLANNING AND INFRASTRUCTURE

AGJENCIA KADASTRALE E KOSOVËS/ KATASTARSKA AGENCIJA KOSOVA/ KOSOVA CADASTRAL AGENCY
 KOPJA E PLANIT / KOPIJA PLANA / COPY PLAN

Zyra Kadastrale Komunale/ Opštinska Katastarska Kancelarija /Municipal Cadastral Office : GJILAN
 Zona Kadastrale / Katastarska Zona / Cadastral Zone: Gjilan

117956/24

Njësia/Jedinica/Unit	Tipi/Vrsta/Type	Sipërfaqja/Povšina/Area m ²
P-70403013-04787-0	Parcelë / Parcela / Parcel	2430

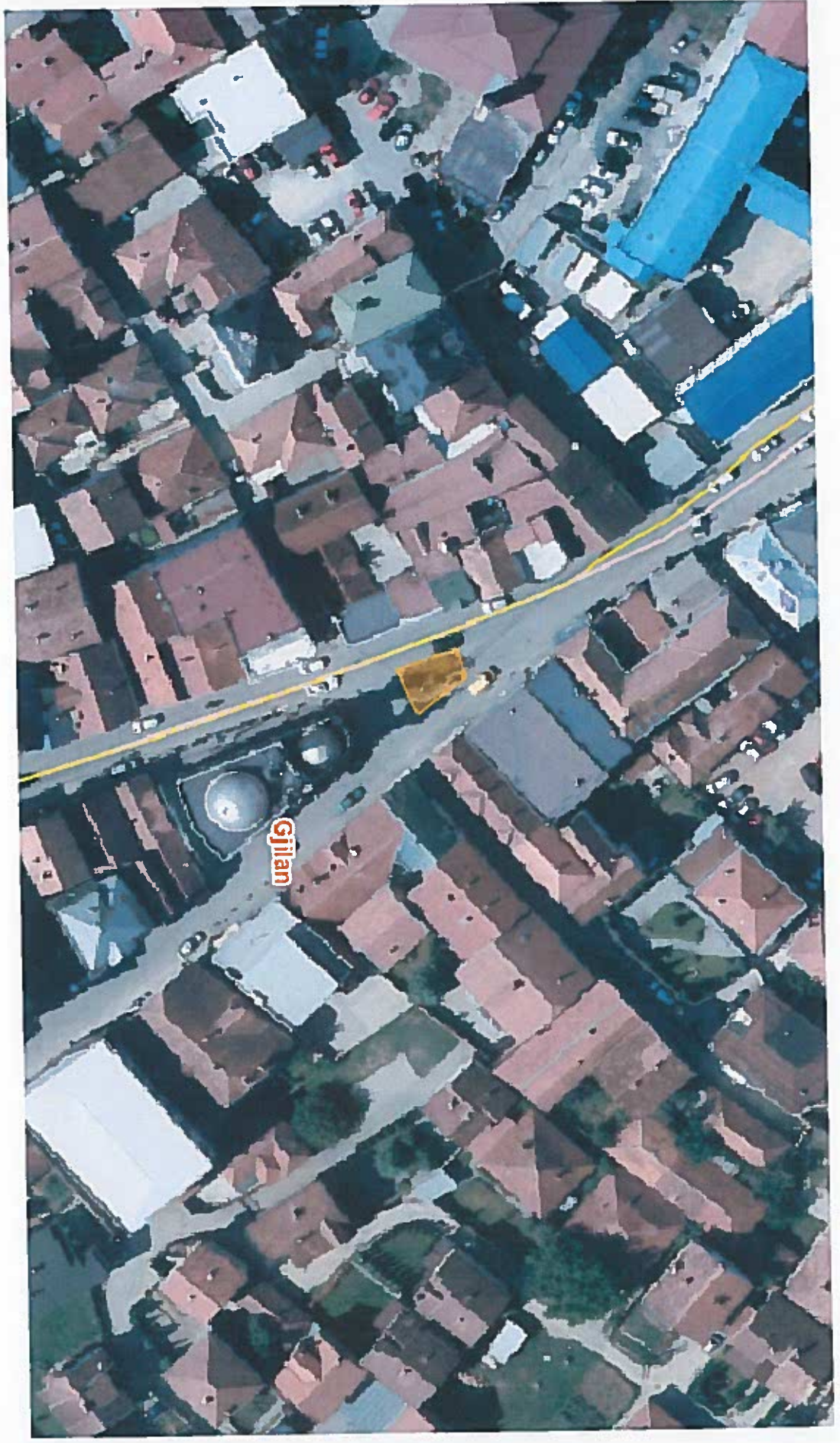

Shkalla/Razmera/Scale: 1:1278

Punoi/Obradio/Created: Xhelal
 Nënshkrimi/Potpis/Signature: Xhelal
 Shënim/Beleška/Note:

Data/ Data/Date: 30.10.2024
 Koha/ Vreme/ Time: 01:55:04

Gjilan

ONLINE <
<https://2lonline.com>>

<https://2lonline.com>>

<https://2lonline.com>>

<https://www.facebook.com/EcoHigjeina>>

[ART/KULT < HTTPS://2LONLINE.COM/CATEGORY/ARTKULT/>](https://2lonline.com/category/artkult/)

Pushka e Hoxhë Lipovicës i dhurohet Muzeut të Gjilanit

📅 8 Dhjetor, 2016

🕒 4 Min

ONLINE <

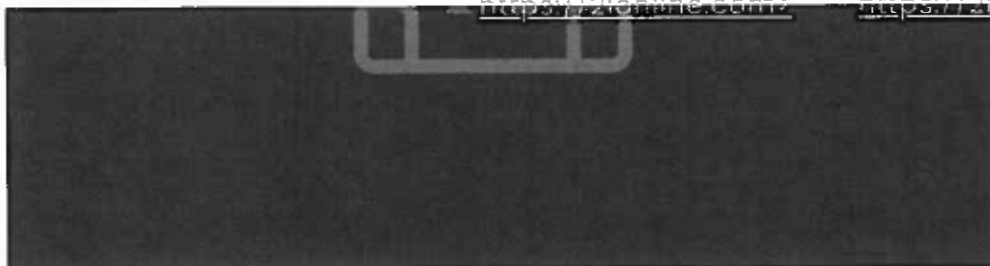
<https://2lonline.com>>

INFO

INFO

<https://2lonline.com>

<https://2lonline.com>

<https://www.facebook.com/arkatanagjilan>>

/2L ONLINE/ – Stërnipi i Hoxhë Lipovicës dhe përtërirësi i emrit të tij, Isuf Baftjari, sot më 8 dhjetor 2016., dhuratën më të vlefshme familjare e atdhetare, e dhuroi për Muzeun e Gjilanit – pushkën e Hoxhë Lipovicës, Njeriut që deri në frymën e fundit të jetës u angazhua dhe luftoi për shqiptari....

Përmes një sakrifice të madhe e një kujdesi të pashembullt, thua ja unikat, familjarët e Hoxhë Lipovicës – përkatësisht Isuf Baftjarit, arritën që për afro 70 vite ta ruajnë Pushkën e rezistencës dhe gjakimit për liri e Një Shqipni dhe, pak ditë pas zyrtarizimit të Muzeut të Gjilanit, t' ia dhurojnë këtij Institucioni që, realisht po i mbledh dhe mirëpret këto vlera të traditës sonë kulturore e historike.

INFO

INFO

ONLINE <

<https://2lonline.com>>

<https://www.facebook.com/EcoHigjeina>>

Me këtë pushkë, Hoxhë Lipovica do të rezistojë për më shumë se katër dekada e gjysmë. Fillimisht përkrah Idriz Seferit në betejat e shumta për pavarësinë e Shqipërisë, në vitet 1910 – 1912 e, më pas, kundër pushtuesve serbë, bullgarë po, edhe partizanëve komunistë, të cilët ripushtuan sërish Kosovën për dekada të tëra.

Hoxhë Lipovica, përmes tytës së kësaj pushke, do t'i shënjestrojë dhe likujdojë shumë zullumçarë e pushtues të cilët ushtronin terror mbi shqiptarët e Karadakut, sidomos mes viteve 1913 – 1939 po, edhe nga viti 1941 – 1947, deri në momentin kur u dorëzua në besë tek të pabesët, të cilët më pas, përmes një vendimi gjyqësor (herën e dytë) e dënuan me pushkatim duke e ekzekutuar, ndërsa djemtë e tij, Selimin e Qazimin, i dënuan me 14 vite njërin e 12 vite tjetrin, të cilat i vuajtën deri në fund.

Përkundër këtyre masave të rrepta dhe çnjerëzore, pasardhësit e Hoxhë Lipovicës, gjetën forcë e kurajo

ONLINE <

<https://2lonline.com>

shqiptare, perkanat e tona / shqiptare qe <https://2lonline.com>
ushtruan mbi ta, sidomos në aksionin famëkeq të
armëve po, edhe në vitet e mëpastajme.

Me fitimin e lirisë, pas 12 qershorit 1999, kjo pushkë
nxirret nga vendet sekrete ku u ruajt me fanatizëm
dhe vendoset në muret e shtëpisë së stërnipit të tij,
Isuf Baftjarit, i cili trashëgoi jo vetëm emrin po edhe
pushkën e tij, përmes gjyshit Selim e më pas edhe
babait Ismet.

Kjo pushkë, nga sot, ju falë Muzetu të Gjilanit dhe
publikut të gjerë, për ta kujtuar e rikujtuar ndër breza
emrin dhe veprën e këtij atdhetari, i cili tërë jetën e tij
dhe të familjarëve të vet, pa e harruar dhe vëllaun
dëshmor, Rifatin, i rënë në Luftën e Myqybabës më 30
nëntor 1944, e vuri në shërbim të atdheut.

/Sabit Rrustemi/

LAJME TË NGJASHME

Stërnipi i Hoxhë Lipovicës dhe përtërirësi i emrit të tij, Isuf Baftjari, sot më 8 dhjetor 2016., dhuratën më të vlefshme familjare e atdhetare, e dhuroi për Muzeun e Gjilanit – pushkën e Hoxhë Lipovicës, Njeriut që deri në frymën e fundit të jetës u angazhua dhe luftoi për shqiptari....

Përmes një sakrifice të madhe e një kujdesi të pashembullt, thuaja unikat, familjarët e Hoxhë Lipovicës – përkatësisht Isuf Baftjarit, arritën që për afro 70 vite ta ruajnë Pushkën e rezistencës dhe gjakimit për liri e Një Shqipni dhe, pak ditë pas zyrtarizimit të Muzeut të Gjilanit, t' ia dhurojnë këtij Institucioni që, realisht po i mbledh dhe mirëpret këto vlera të traditës sonë kulturore e historike.

Me këtë pushkë, Hoxhë Lipovica do të rezistojë për më shumë se katër dekada e gjysmë. Fillimisht përkrah Idriz Seferit në betejat e shumta për pavarësinë e Shqipërisë, në vitet 1910 – 1912 e, më pas, kundër pushtuesve serbë, bullgarë po, edhe partizanëve komunistë, të cilët ripushtuan sërish Kosovën për dekada të tëra.

Hoxhë Lipovica, përmes tytës së kësaj pushke, do t'i shënjestrojë dhe likuidojë shumë zullumçarë e pushtues të cilët ushtronin terror mbi shqiptarët e Karadakut, sidomos mes viteve 1913 – 1939 po, edhe nga viti 1941 – 1947, deri në momentin kur u dorëzua në besë tek të pabesët, të cilët më pas, përmes një vendimi gjyqësor (herën e dytë) e dënuan me pushkatim duke e ekzekutuar, ndërsa djemtë e tij, Selimin e Qazimin, i dënuan me 14 vite njërin e 12 vite tjetrin, të cilat i vuajtën deri në fund.

Përkundër këtyre masave të rrepta dhe çnjerëzore, pasardhësit e Hoxhë Lipovicës, gjetën forcë e kurajo për t'i mbijetuar shumë e shumë sfida jete, madje, edhe për ta ruajtur këtë Monument të rezistencës shqiptare, përkundër torturave shtazarake që u ushtruan mbi ta, sidomos në aksionin famëkeq të armëve po, edhe në vitet e mëpastajme.

Me fitimin e lirisë, pas 12 qershorit 1999, kjo pushkë nxirret nga vendet sekrete ku u ruajt me fanatizëm dhe vendoset në muret e shtëpisë së stërnipit të tij, Isuf Baftjarit, i cili trashëgoi jo vetëm emrin po edhe pushkën e tij, përmes gjyshit Selim e më pas edhe babait Ismet.

Kjo pushkë, nga sot, ju falë Muzetu të Gjilanit dhe publikut të gjerë, për ta kujtuar e rikujtuar ndër breza emrin dhe veprën e këtij atdhetari, i cili tërë jetën e tij dhe të familjarëve të vet, pa e harruar dhe vëllaun dëshmor, Rifatin, i rënë në Luftën e Myqybabës më 30 nëntor 1944, e vuri në shërbim të atdheut.

URDHRI I LIRISË

I jepet

JUSUF BAHTIJARI

PËR KONTRIBUTIN E TIJ TË LARTË PËR LIRI
TË KOSOVËS

Atifete Jahjaga

Presidente e Republikës së Kosovës

Prishtinë, më 17 shkurt 2016

Shënime për autorin

Mr. sc. Alriza (Enver) Selmani lindi më 1944 në Gjilan, në një familje të kulturuar. Shkollën fillore dhe gjimnazin e përfundoi në vendlindje më 1964, kurse Universitetin e Filozofik-dega e historisë në Prishtinë e përfundoi më 1970. Po aty, magjistroi më 1982 me temën "Kazaja e Gjilanit 1908-1912", për të cilën dha tema e doktoratës, por nuk u promovua për shkak të rrethanave të kohës.

Gjatë vitit shkollor 1964/65 punoi arsimtar në shkollën e fshatit Bresalc. Prej 1 shtatorit 1969 deri më 1979 punoi si profesor i historisë në gjimnazin "Zenel Hajdini" të Gjilanit. Pas 10 vjetësh në shkollë të tjera të mesme të qytetit. Përfundoi punën si drejtor i Arkivit Ndërkomunal në Prishtinë (më 1999) u caktua drejtor i Arkivit Ndërkomunal në Prishtinë dhe u pensionua më 3 maj 2009.

Mr. sc. Alriza Selmani është bashkëpunëtor i Institutit të Historisë dhe atij Albanologjik në Prishtinë. Deri më tani botoi një varg studimesh e shkencore e publicistike dhe mori pjesë me kumtesa në simpoziume, sesione e tribuna shkencore kombëtare ndërkombëtare nga lëmi i historisë. Është autor i Monografisë "Gjilani me rrethinë 1908-1912", botuar më 1998; bashkëautor i Monografisë "Myderriz Haki Efendiu (1914-1948)", të botuar më 2005, dhe "Udhërrëfyesi i fondeve dhe koleksioneve të Arkivit NDGJ", të botuar më 2007; autor i librit "Shpirtërisht shqiptarëve nga Gjilani e rrethina në Turqi" (sipas dokumenteve arkivore), botuar më 2008; "Gjurmime historike për rrethinën", botuar më 2009; "Gjilani- qendër e Anamut themelimi deri në gjysmën e parë të shek. XX", botuar më 2017, dhe tani Monografinë "Hoxha dhe atdhetar i devotshëm".

REPUBLIKA E KOSOVËS – PRESIDENTI
REPUBLIC OF KOSOVO – PRESIDENT
REPUBLIKA KOSOVO – PRESEDNIK

Në bazë të nenit 84 pika 28 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, të Ligjit Nr. 04/L-070, për Dhënien e Dekoratave nga Presidenti i Republikës së Kosovës, si dhe në bazë të neneve 3, 4 dhe 6 të Rregullores mbi Llojet e Dekoratave që i jep Presidenti i Republikës së Kosovës dhe Procedurat për Dhënien e Tyre, Presidentja e Republikës së Kosovës merr këtë:

V E N D I M

Jusuf Bahtijari dekorohet me Urdhrin e Lirisë, për kontributin e tij të lartë për Liri të Kosovës.

Urdhri i Lirisë u jepet personave për kontributin e tyre të lartë për Liri të Kosovës.

Vendimi hyn në fuqi ditën e nënshkrimit.

Prishtinë, më 17 shkurt 2016

Atifete Jahjaga
Presidente e Republikës së Kosovës

**REPUBLIKA E SHQIPËRISË
PRESIDENTI I REPUBLIKËS**

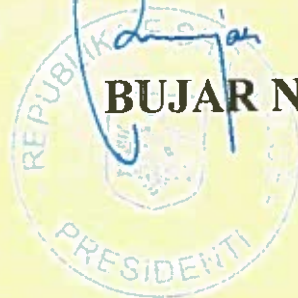
I jep

**RIFAT BAFTJARIT (pas vdekjes)
“Dekoratën e artë të shqiponjës”**

*“Organizator vendor i rezistencës kombëtare në mbrojtje të
vatrave stërgjyshore, frymëzim për bashkëluftëtarët e tij.”*

Nr. Dekretit 8907
Tiranë, më 20.01.2015

PRESIDENTI I REPUBLIKËS

Bujar Nishani
BUJAR NISHANI

Monografija

**Objektivat e administratës
republikane të vitit 2025 për
Ballkanin dhe Kosovën**

OXHË LIPOVICA

ATDHETAR I DEVOTSHËM

Botohet monografia për atdhetarin e devotshëm Hoxhë Lipovica (Mulla Isuf Baftjari) 1883-1948

Vepër nga prof [Aliriza Selmani](#) (historian) për atdhetarin e devotshëm Hoxhë Lipovica (Mulla Isuf Baftjari) 1883-1948 rreth jetës dhe veprës së këtij atdhetarit nga fshati Lipovicë i Malësisë së Karadakut dhe ekzekutuar i dënuar me vdekje nga gjykatat serbe në vitin 1948.

Nijazi Ramadani –

Aliriza Selmani bëri një vepër të afërt, të duhur e të mirëpritur. me një botim serioz dhe, i pari i tillë me këto përmbajtje shkencore, e ka këtë vepër të pasuruar edhe me biografinë të botuar në librin e radhës së këtij autorit, për të cilin thuhet se gjithmonë në punimet dhe veprat e tija, ka pasur një qëndrim të drejtë për atdhetaret si Hoxhe Lipovica, sa i përket çështjes shqiptare. Për të kaluarën e tij, ku autori është mbështetur në hulumtimet arkivore, dokumentare dhe burime të tjera, por edhe në dokumentet e kohës. Edhe një vepër nga prof [Aliriza Selmani](#) (historian) për atdhetarin e devotshëm Hoxhë Lipovica (Mulla Isuf Baftjari) 1883-1948 rreth jetës dhe veprës së këtij atdhetarit nga fshati Lipovicë i Malësisë së Karadakut dhe ekzekutuar i dënuar me vdekje nga gjykatat serbe në vitin 1948,. Autori në përkujtim të atdhetarit të devotshëm Hoxhë Lipovica (Mulla Jusuf Baftjari) 1883-1948, ka botuar te “Dituria Islame”, 254 shtator 2011. Pos tjerash, i edukuar mes tjerash H. Lipovica, kishte thënë: “...Zoti jep shpirt dhe ai merr, kemi punuar dhe luftuar për vatan, për çka vlen edhe të vdisë..”. Prof. Selmani portretizojë në mënyrë objektive profilin e një figure historike dhe një prej periudhave historike (Hoxhë Isuf Baftjari)”, atëherë veprimtaria e tij nuk duhet të shkëputet nga konteksti i gjerë politik, shoqëror dhe kulturor i kohës”... Personazhi ka krijuar si atdhetar i devotshëm nga Mbretëria SKS, LDB dhe deri në mbarimin e Luftës së Dytë Botërore të Hoxhë Lipovicës të përmbledhur në një monografi e plotë dokumentare e shkencore ka munguar gjer më tani për personazhin dhe Karadakun, rrethinën e Anamoravës.

Hoxha si udhërrëfyes në këto ngjarje historike, të cilat nuk do të duhej të anashkalohen e të lihen pas, por do të duhej të ndriçohen, për faktin se, shumë padrejtësi të mëdha janë bërë në popullatën shqiptarë nga regjia serb e regjimet tjera të mëhershme, të cilat, të vetmin “mjet” e patën dhunën, vrasjen, dëbimin, zhdukjen dhe torturimin e masës gjer në asgjësim të fundit, me të vetmin qëllim që të bëhet kolonizimi i tokave shqiptare

nga kolonët serbë, malazez, turq e të tjerë. Ky libër ndriçon shumë aspekte të historisë së kësaj ane, sidomos të Gjilanit, Karadakut, ku familja vuajti e duroi, por kurrë nuk u gjunjëzua para armikut shekullor.

Personazhi i Jusuf Baftjari alias Hoxhë Lipovica nga fshati Lipovica i Karadakut të Gjilanit. Sipas studimit monografik të prof. Selmanit, kishte filluar që nga koha e okupimit serb të territoreve shqiptare në 1912, kur pas një konflikti të armatosur me xhandarmërinë serbe; tre anëtarë të kësaj familje u qëlluan për vdekje (babai, vëllai dhe nipi). Ai kishte krijuar një jetë kaçaku të arratisur maleve të Karadakut, gjerë në arrestimin e tij në 1921, dhe ekzekutimin e tij me 20 vjet burg të rëndë.

mgid ▶

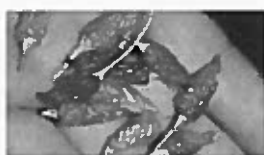
Përdoreni dy herë në javë - asnjë tullac nuk do të mbijetojë!

Loseless

Rifitova shikimin perfekt duke e përdorur këtë para gjumit

O Caps

Harrojeni prostatitin me këtë veprim 5 minutësh

Prostatol

Specialistët janë të shokuar! Përmirësoni shikimin tuaj në 7 ditë

O Caps

Gjatë Luftës së Dytë Botërore, ai ishte një nga drejtuesit e njësive vullnetare të rezistencës shqiptare midis shokut të Mulla Idriz Gjilani dhe një prej komandantëve të njësive vullnetare për mbrojtjen e kufirit të Kosovës Lindore, që nga okupimi fashist bullgar i zonës së Karadakut në maj 1941, Hoxhë Lipovica themeloi njësinë e tij të rezistencës, si drejtues i së cilës ai mbeti duke mbrojtur jetën dhe pasurinë e popullatës shqiptare të këtyre territoreve nga abuzuesit bullgarë dhe bashkëpunëtorët e tyre. Selmani sjell të dhëna dokumente dhe procesverbale gjyqësore se: Pas kapitullimit fashist bullgar në 9 shtator 1944, në përputhje me urdhrin e KQ të Lidhjes së Dytë të Prizrenit, për organizimin e një strukture politiko-ushtarake në territoret e çliruara dhe mbrojtjen e tyre nga sulmet partizane-çetnike, filloi mobilizimi i vullnetarëve shqiptarë dhe u emëruan komanda mbrojtëse zonat e kufijve në vijën hekurudhore Kumanovë-Preshevë-Bujanoc, të udhëhequra nga njerëz me ndikim të lartë si: Ibrahim Kelmendi, Xheladin Kurbalia, Limon Staneci, Hoxhë Lipovica, Sylë Hotla, Ymer Saqipi, Hetë Koka, etj.

Hoxhë Lipovica ishte në krye të mbrojtjes së kufirit të Luginës së Preshevës, në sektorin Corrotica-Rainca, ndodhi beteja më e ashpër në ditën e Bajramit, më 19 shtator 1944, ku pas 12 orësh luftimesh, forcat partizane-çetnike pësuan mbi 100 të vdekur dhe një batalion i tërë i 206 luftëtarëve kapur. Prof. Selmani sjell

të dhëna dokumente dhe procesverbale gjyqësore Pas mbarimit të Luftës së Dytë Botërore dhe ribërjes sllavo-komuniste të tokës shqiptare, një pjesë e personaliteteve ushtarake dhe politike nacionaliste të Kosovës, nuk dolën jashtë vendit, por qëndruan dhe vazhduan rezistencën. Midis tyre ishte edhe Hoxhë Lipovica, i cili së bashku me disa shokë, për ca kohë qëndroi i fshehur në malet e Karadakut.

Gjatë asaj kohe, ai mbajti linja të rregullta bashkëpunimi me grupe të tjera të arratisur dhe mori pjesë në Kongresin e Kopilacha të mbajtur më 15 dhe 16 gusht 1945, të organizuar nga CC of ONDA (KQ of ONDSH) dhe Selia Supreme e Rezistencës Antosllave shqiptare lëvizje. Në fund të vitit 1946, qeveria Jugosllave ndërmori një aksion të madh me forcat e saj kundër forcave shqiptare të Rezistencës në tërë Kosovën. Në atë kohë edhe Hoxhë Lipovica e ngjashme me shumë të tjerë duke parë të gjitha mundësitë për të vazhduar rezistencën duke u zvogëluar, pas më shumë se dy vjet në paligjshmëri, më 20 shkurt 1947, u dorëzua së bashku me djemtë e tij Selim dhe Qazim dhe gjithashtu Saqip Mehmeti dhe disa anëtarë të tjerë të grupit të tij.

Libri i Aliriza Selmani sjell brenda 350 faqeve, studime 123 Revista shkencore, 17 gazeta, shtypi, mbi 30 Informatorë, revista shkencore, 17 gazeta, shtypi, mbi 30 citate, Informatorë, Literatura; 123 botime, libra shkencor, të dhëna dokumente dhe procesverbale gjyqësore, etj.

Mr. sc. Aliriza Selmani është historian, i lindur më 3 maj 1944 në Gjilan. Shkollën fillore dhe gjimnazin e kreu në vendlindje më 1964. Fakultetin filozofik degën e historisë e kreu në vitin 1970 në Prishtinë. Aliriza Selmani magjistroi në vitin 1984 me temën: “Kazaja e Gjilanit 1908-1912”, pranë komisionit të përbërë nga Prof. Dr. Skënder Rizaj (mentor), Prof. Dr. Shukri Rahimi dhe Prof. Dr. Bedrush Shehu. Gjatë vitit shkollor 1964-65, punoi në shkollën fillore “Zenel Hajdini” në fshatin Bresalc. Nga viti shkollor 1969-79, punoi në Gjimnazin “Zenel Hajdini” në Gjilan. Mandej nga viti shkollor 1979-1999 punoi në arsimimin e përgjithshëm – faza e parë, në Shkollën e Mesme Bujqësore “Boro e Ramizi” dhe shkolla tjera të qytetit. Pas luftës (më 1999), deri në pensionim, më 4 maj 2009, drejtor i Arkivit Ndër komunal në Gjilan. Është bashkëpunëtor i jashtëm shkencor i Institutit të Historisë dhe atij Albanologjik të Prishtinës Punime shkencore të dërguara për botim mr.sc. Aliriza Selmani ka botuar mbi 52 studime dhe një varg recensione e kontribute si edhe punime profesionale e publicistike në gazeta dhe revista të Kosovës dhe jashtë saj.

Ka recensuar monografi nga lëmi i historisë. Ka marrë pjesë në shumë tribuna, sesione dhe simpoziume shkencore të karakterit kombëtarë e ndërkombëtar.

Monografi të botuara: "Gjilani me rrethinë 1908-1912", Prishtinë 1998; "Myderriz Haki Efendiu (1914-1948)", Prishtinë, 2005 (bashkautor); "Udhërrëfytyesi i fondeve dhe i koleksioneve arkivore" (vëllimi i parë), Gjilan, 2007 (bashkautor); "Shpërngulja e shqiptarëve nga Gjilani e rrethina në Turqi", Prishtinë, 2008; "Gjurmime historike për Gjilanin e rrethinën", Gjilan, 2009.; "Gjilani Qendër e Anamoravës nga themelimi deri në gjysmën e parë të shekullit XX", Gjilan, 2015.

Mr. sc Aliriza Selmani

OXHË LIPOVICA

ATDHETAR I DEVOTSHËM

WIKIPEDIA
The Free Encyclopedia

WIKIPEDIA

Biografija Mërkombëtare
nga
Wikipedia

Jusuf Baftjari

Mulla Jusuf Baftjari, also known as **Hoxhë Lipovica**, was a prominent Albanian Imam, later Mullah, Kachak and Ballist commander during the Insurgency in Karadak in World War II, a region predominantly inhabited by Muslim Albanians.^[1] He participated in the popular resistance against the Bulgarian fascists, Yugoslav Partisans and Chetniks in the Karadak region.^[1] Jusuf Baftjari, was renowned for his wisdom and religious leadership and emerged as a prominent figure among the Albanians of Karadak.^{[1][2]} Jusuf Baftjari led significant battles in Karadak, Anamorava and Gollak including the one in Rainca of Presheva.^{[2][3]} On Eid al-Adha in 1944, Jusuf Baftjari organized and led the fighting during the First Battle of Preševo.^{[3][2][4]} Even after the end of World War II, Jusuf Baftjari continued the armed resistance against Yugoslavia, being one of the last Ballist leaders in Kosovo to do so.^{[2][5]}

Mulla Jusuf Baftjari

Born	1883 Lipovica, Gjilan, Ottoman Empire
Died	17 July 1948 Gjilan
Allegiance	Italian protectorate of Albania Albania (German client)
Service / branch	Balli Kombëtar
Years of service	1941–1947
Rank	Major
Unit	Karadak battalion
Battles / wars	Insurgency in Karadak–Gollak <ul style="list-style-type: none"> First Battle of Preševo
Awards	 Order of Freedom (posthumously)

Life

Early life and World War I

Jusuf Baftjari, born in 1883 in the village of Lipovicë located in the Karadak Highlands, was renowned for his wisdom, piety, and patriotism.^{[1][2]} Jusuf Baftjari, initially studied Islam at the Kuttab of his hometown, then furthered his education at the Madrasa of Doberçan, eventually achieving the title of Imam.^[6] Serving as an Imam, he held significant esteem as one of the foremost ulema in his region.^[1] Besides his mother tongue Albanian, Baftjari also spoke Serbian, Turkish and Arabic.^[7] When Serbia reoccupied Kosovo in the autumn of 1918, its forces were met by Albanians revolting against their rule, seeking freedom and national unity.^[1] To suppress the uprising and disarm the Albanians, Serbia imposed military rule in Kosovo and undertook harsh measures against the local population.^[1] One of the Albanian families from Karadak that had suffered from this terror was the family of Jusuf Baftjari, against whom a military operation had been launched in October 1918; three members of his family were killed in the fighting.^[1] Among the adult members of this family, only Jusuf Baftjari had survived the massacre.^[1] Cena Stojković (a famous Chetnik from the area), together with 4-5 other

Chetnik Serbs and a number of gendarmes, surrounded his house and captured his father, brother, and nephew, while his wife was mistreated.^[1] Jusuf Baftjari escaped by hiding in the mountains.^[1] The Serb and French army sent them towards the Kopilaqa mountain and killed them in the village of Korbliç. Ten days later, Jusuf Baftjari followed the Chetniks and took revenge, killing Cena Stojković and another Chetnik.^[1] Afterward, Jusuf Baftjari became a Kachak and joined the Cheta of Sali Staneci, operating actively in the Karadak zone within the Kachak movement.^[8] Jusuf Baftjari surrendered three years later in 1921, and was sentenced to 20 years in prison.^[1] He served his sentence in Zenica, Bosnia, but was released 11 years later in 1932.^[1]

Ballist uprising in Karadak during World War II

Prelude

After the occupation and partition of Kosovo among fascist states, from mid-May 1941, the majority of the Gjilan district joined Fascist Albania, while Karadak remained under Bulgarian administration.^{[9][6]} The Albanians of Karadak would not accept the Bulgarian occupation, while the Serbian population of this district largely declared themselves as "Bulgarians of Morava" and were placed in the service of the occupiers against the Albanian population.^[9] This led many Albanian families from these villages to be forced to abandon their homes and settle in villages beyond the river Morava.^[9] Among these families were those of Jusuf Baftjari's village, who had been relocated since March 1942 to the village of Capar and the village of Malishevë, where they stayed until the surrender of fascist Bulgaria in 1944.^[9]

Early fighting

From the early days of the Bulgarian occupation, Jusuf Baftjari formed his resistance unit, with whom he would stand armed in defense of the Albanian population of the region against the fascist Bulgarian occupiers and their Serbian collaborators.^{[9][6]} In 1941, Vukosav Mladenović and Stojan Antić, two Chetniks from Velekinca, were transporting weapons from Pçinja to the village of Llashtica, when they were captured by Jusuf Baftjari and his men.^[9] They were then disarmed, tortured, bound, and sent into captivity.^[9] Later that year, with the intervention of the Bulgarians, they were released on condition that they would help the Bulgarians in killing Jusuf Baftjari.^[9] Both of them, alongside several other Chetniks, were killed on April 3, 1942, by Jusuf Baftjari and his men, after failing to kill him in an armed clash.^[9] On March 20, 1943, Serbian Chetniks attacked Jusuf Baftjari in his home village but failed to kill him and fled after four Chetniks were killed by him and his forces in battle.^[9]

Annexation of Eastern Kosovo

After the capitulation of Italy on September 8, 1943, new circumstances arose for activities aimed at uniting Albanian inhabited territories with the newly German-occupied Albania.^{[3][6]} For this purpose, from 16 to 20 September 1943, the Second League of Prizren was formed in Prizren, representing all Albanian lands, including those under German and Bulgarian administration.^[3] After the capitulation of fascist Bulgaria on September 9, 1944, Albanian Ballist forces in Karadak occupied and annexed the territory previously belonging to the fascist Bulgarian state (Viti, Zhegër, Kaçanik, Preševo, Bujanovac, Skopje, Kumanovo) with the state of Albania.^{[3][6]} These forces were mainly from Karadak and were led by commanders such as Jusuf Baftjari, Xheladin Kurbalia, Limon Staneci,

Ibrahim Kelmendi, Sylë Hotla etc.^[3] The fighting in the annexed lands resumed until mid-November 1944.^[3] Starting from September until mid-November, considerable losses were inflicted on Serbian, Macedonian, and Bulgarian Chetnik and partisan units attempting to enter the new borders of Kosovo.^[3]

Defending the border

Jusuf Baftjari engaged in defending the border in the Preševo Valley in the Crnotince-Rajince sector.^[3] He was tasked with leading the Ballist forces in the fight against partisan-Chetnik attacks in this sector, at the request of Hamit Kroj and Limon Staneci.^[3] During his fight in defending the Border, he was rewarded with the rank of major, with his headquarters located in Crnotince.^[3] He remained on this front line for over two consecutive months, during which there were fierce battles resulting in many casualties on the partisan and Chetnik sides.^[3]

First Battle of Preševo

The most fierce battle during the entire Karadak insurgency took place on the day of Eid al-Adha, on 19 September 1944.^{[3][4]} Partisan forces attacked and entered the Presevo Valley, but after more than 12 hours of intense fighting, they were defeated by the Ballist forces commanded by Jusuf Baftjari and others.^{[3][4]} Over 100 partisan-Chetniks were killed in action, and a battalion of the 2nd Kos-Met Brigade, consisting of 206 soldiers, was captured.^{[3][4]} The prisoners were sent to the Preševo prison, while the deceased were buried by the villagers of Rajince.^[3]

Second Battle of Preševo

Two months following the first Battle of Preševo, the partisans again attacked the Preševo Valley on 10-11 November 1944.^{[3][10][4]} The final battles were fought in defense of the border of Eastern Kosovo along the railway line of Preševo and Bujanovac, against a numerically superior Yugoslav partisan army.^{[10][4]} This time, the Ballists were decisively defeated.^{[3][10][4]} Only a small number of determined fighters remained with their leaders to continue the resistance, among them Jusuf Baftjari, who with his Cheta withdrew into the wider Karadak Highlands.^[3]

Battle of Myqybaba

On 26 November 1944, the "Council of Leaders of Karadak" convened in the mountains above Preševo, under the leadership of Jusuf Baftjari, Mulla Idriz Gjilani, Adem Stançiqi, Limon Staneci, Xheladin Kurbalia, and Ymer Saqa.^[3] During this gathering, the proposal for integrating the Movement for Albanian Resistance in Eastern Kosovo (Karadak, Anamorava, Gollak) with the Movement for Albanian Resistance in other regions of Kosovo and Macedonia received approval.^[3] This integration was to be overseen by an organizational and military body, establishing the Headquarters of Zone IV for the Defense of Kosovo, formed as part of the Second League of Prizren.^[3] Following the Council, Baftjari and his Cheta went to the village of Myqybaba, to join the forces of Ymer Myqybaba.^[3] Soon after Baftjari entered the village, on 30 November 1944, the **Battle of Myqybaba** unfolded, as Ballist forces clashed with Yugoslav Partisan units along the Myqybaba-Llapushnica gorge.^[11] Spearheaded by Ymer Myqybabaj and Jusuf Baftjari, this engagement marked a significant moment in the Karadak insurgency.^[11] Hindered by the refusal of passage from Gjilan to Preševo, the XVI Macedonian Partisan Brigade, commanded by Gligorije Šaranović "Gliša", alongside

a paramilitary unit from Pasjane and nearby villages from Anamorava (including Serbs and Albanians), consisting of 2,000 soldiers,^[11] initiated a pre-dawn assault on November 30th. Albanian Ballists, numbering not more than 120 fighters,^[12] valiantly resisted for hours, defeating the Partisans over and over again for 4 consecutive assaults.^{[12][11]} Yet, confronted with mounting enemy reinforcements, now numbering 20,000 men,^[12] they eventually withdrew, continuing their resistance in the Llapushnicë gorge and various Karadak villages.^{[12][11]} The battle brought a high toll on both sides, claiming many casualties, among them Ymer Myqybaba and Jusuf Baftjari's brother, Rifat who died in battle, while Hoxhë's son, Selimi, sustained injuries. In total 12 Ballists died in the clashes.^[13] In a vengeful response to their losses, Partisan forces razed 73 in Myqybabë and many more in numerous other villages across Karadak, including those in Jusuf Baftjari's village.^[11] Witnesses of the era recount how the flames engulfing Albanian homes were visible from Gjilan, creating the illusion of Karadak ablaze in its entirety.^[11]

Battle of Desivojca and recapture of Gjilan

On 1 December 1944, during a meeting in Tërpezë (Viti), in which Jusuf Baftjari participated in, it was decided that all Albanian nationalist forces should unite to liberate and safeguard Gjilan and Ferizaj from the atrocities committed by the Partisans and Chetniks.^{[3][14]} Following this decision, the Committee of Albanian Resistance for Eastern Kosovo was established on 17 December 1944, in the village Zarbincë of Hashania. Mulla Idriz Gjilani was appointed as the commander in chief.^[3] The committee included resistance unit commanders from Karadak and Gollak, such as Xheladin Kurbalia, Jusuf Baftjari, Ymer Myqybaba, Sylë Hotla, and others, aiming to swiftly implement defensive measures against Partisan-Chetnik attacks along the border of Eastern Kosovo.^[3]

On 19 December 1944, the 17th Macedonian Brigade, numbering 1800 men,^[15] advanced towards Desivojca, seizing control of the surrounding Gollak Highlands before launching an attack on the village.^[16] Upon their arrival, the brigade immediately began perpetrating acts of violence and atrocities, including burning homes and killing innocent civilians.^[16] In response, a considerable number of Ballists, led by Mulla Idriz Gjilani and Hoxhe Lipovica, mobilized from the mountainous terrain to come to the aid of the villagers.^{[3][16]} On December 20, 1944, Ballist forces, under the command of Sylë Zarbica, launched a swift assault on the Partisans from the North, while Riza Shkodra led an attack from the south.^[16] Simultaneously, a battalion of Partisans, attempting to prevent encirclement, was ambushed and decimated.^{[3][16]} The confrontation culminated in the complete annihilation of the 17th Macedonian Brigade, resulting in devastating losses.^[16] On 23 December 1944, following this decisive victory in the Gollak Highlands, local fighters from Desivojca and other parts of Gollak and Hashania, along with soldiers from Karadak under the command of Jusuf Baftjari, Sylë Hotla and Mulla Idriz Gjilani, marched towards Gjilan with the aim of reclaiming the city, yet their efforts were unsuccessful.^[6]

Aftermath of World War II

After the end of World War II and the communist Yugoslav reoccupation of Kosovo, a segment of Kosovo's nationalist military and political leaders opted to stay in the country, remaining devoted to the cause of the Second League of Prizren.^[5] Jusuf Baftjari, along with his sons Selimi and Qazimi and several comrades, sought refuge in the mountains of Karadak, utilizing bunkers and relying on support from allies and collaborators.^[5] Despite numerous Yugoslav army operations aimed at

capturing or eliminating Jusuf Baftjari, all attempts failed.^[5] However, the Yugoslav army inflicted severe punishment upon the population of Karadak, resulting in significant casualties among them.^[17] Jusuf Baftjari's Cheta, maintained communication with other Ballist groups engaged in guerrilla warfare in Karadak, including those led by Ali Staneci, Hetë Koka, Hasan Ali Remniku, Hajdar Malisheva, and others.^[5] Eventually, representatives of these groups, including Jusuf Baftjari, convened at the Kopilaça Congress on August 15-16, 1945, organized by the remaining Ballists and Kachaks in Karadak.^[5] During the congress, Albanian leaders pledged to continue fighting against the communist occupiers.^[5] However, in October 1945, Albanian Ballists in Karadak received a letter from Muharrem Bajraktari and Mid'hat Frashëri, urging them to flee to Greece.^[5] In response, Mulla Idriz Gjilani intervened, advising the resistance units not to abandon Kosovo but to persist in the fight.^[5] Jusuf Baftjari and his Cheta remained steadfast in their commitment to Mulla Idriz Gjilani's directive. By the end of 1946, Yugoslav authorities initiated a comprehensive military operation against Albanian Resistance forces across Kosovo. Despite this crackdown, only 36 rebels, mostly from Karadak, out of 1,735 fighters distributed among 55 guerrilla groups, survived and continued the resistance beyond March 1947.^[5]

Surrender and Execution

After numerous failed operations to capture or eliminate Jusuf Baftjari and his Cheta, the Yugoslav Partisans turned to treachery.^[18] Vojo Vojvodić, a Montenegrin leader of the Yugoslav Partisans, assured Jusuf Baftjari that if he surrendered, he would face imprisonment under the Amnesty Law, rather than execution.^[18] The relentless torture inflicted by the Yugoslav Partisans on their families and friends, along with the discovery of their hideouts, became unbearable.^[18] Even Jusuf Baftjari, realizing that all possibilities for continued resistance were closing, surrendered together with his two sons, Selim and Qazim, in Uglar on February 20, 1947.^[18] Daut Xhelili of Pogragjë, a former activist, recalled being present when the Yugoslav Partisans brought Jusuf Baftjari to Pogragjë, noting that he refused to surrender his rifle and kissed its barrel.^[18] Addressing Vojvodić, Jusuf Baftjari explained his surrender, citing Vojvodić's Montenegrin heritage and the trust that should be inherent in a Montenegrin's word, implying that without this trust, the Partisans would not have captured him alive.^[18]

Shortly after however, Jusuf Baftjari was sentenced to death by the Yugoslav court in Gjilan.^[18] According to memorial records regarding his execution, a Serb witness named Zarije, a merchant from Gjilan who was also imprisoned in the Gjilan prison, recounted: "Following Jusuf Baftjari's death sentence, one day Vojo Vojvodić, the Partisan chief in Gjilan, visited the prison yard.^[18] Upon spotting him through the window, Jusuf Baftjari immediately addressed him: 'Where is your Montenegrin promise?' Vojo simply bowed his head and departed."^[18] On the eve of his execution, Jusuf Baftjari spent the entire night reading the Quran and ultimately prayed two rakats.^[18] Zarije also remarked: "Even in the face of execution, Jusuf Baftjari displayed no fear."^[18] During his farewell with his sons, he urged them not to despair, asserting: 'Allah gives life and He takes it; we have fought for our fatherland and faith, and for that, we must be prepared to die.'" Jusuf Baftjari was executed on July 17, 1948.^[18]

Legacy

Sinan Hasani, the then President of Yugoslavia and a resident from the neighbouring Anamorava region, labeled Jusuf Baftjari as a "terrorist," citing his leadership of a significant Ballist army that engaged in combat against the partisans.^[19] Nowadays Jusuf Baftjari is revered as a hero in the Karadak region, where his rifle, along with the rifle of Hasan Ali Remniku, has been enshrined in the ethnographic museum of Gjilan as a tribute to his struggle against the occupiers of Albanian lands.^[20] A street located in the center of Gjilan bears the name of Jusuf Baftjari.^[21] In 2016, Jusuf Baftjari was posthumously awarded the Order of Freedom by the state of Kosovo.^[22]

References

---

1. Selmani 2011, p. 32.
2. "Për atdhe u flijuan edhe hoxhollarët" (<https://www.kosova-sot.info/lajme/131890/>). *Kosova Sot*. 2016-09-01. Retrieved 2024-03-19.
3. Selmani 2011, p. 33-34.
4. titulli.com. "Lufta e përgjakur më 19 nëntor 1944, ditën e Bajramit në Preshevë" (<http://www.titulli.com/lufta-e-p%C3%ABrgjakur-m%C3%AB-19-n%C3%ABntor-1944-dit%C3%ABn-e-bajramit-n%C3%AB-preshev%C3%AB>). *www.titulli.com*. Retrieved 2024-03-18.
5. Selmani 2011, p. 34-35.
6. "Koncepti i Hoxhë Lipovicës ishte i qartë dhe i thjeshtë - për Shqipëri Etnike dhe për bashkim kombëtar" (<https://rajonipress.com/koncepti-i-hoxhe-lipovices-ishte-i-qarte-dhe-i-thjeshte-per-shqi-peri-etnike-dhe-per-bashkim-kombetar/>). *Gazetë Rajonale Online - RajoniPress.com* (in Albanian). 2020-03-09. Retrieved 2024-03-26.
7. Musliu, Ilmi (2023-06-17). "Gjyqi i Hoxhë Lipovicës: Stojkoviqi ma vrau babën, vëllain dhe nipin" (<https://mediafokus.info/gjyqi-i-hoxhe-lipovices-stojkoviqi-ma-vrau-baben-vellain-dhe-nipin/>). *Mediafokus* (in Albanian). Retrieved 2024-03-20.
8. *Gjilani me rrethinë* (<https://upload.wikimedia.org/wikibooks/sq/a/a9/Monografia-komplet-te-gjitha-kapitujt-nga-l--deri-IX.pdf>) (PDF) (in Albanian). Gjilan. 2012. p. 146. "Çetës së tij, më 1918, i bashkohet edhe Jusuf Baftjari alias Hoxhë Lipovica, i cili pasi vrau udhëheqësin e njësitit xhandar serb, që ia masakroi familjen, qëndroi në mal deri më 1921, kur dorëzohet dhe dënohet me 20 vite burg të rendë, nga të cilët 13 vite i mbanë"
9. Selmani 2011, p. 32-33.
10. "Šta bi danas rekao Abdulah Krašnica - Život - Dnevni list Danas" (<https://www.danas.rs/zivot/sta-bi-danas-rekao-abdulah-krasnica/>) (in Serbian). 2010-12-12. Retrieved 2023-03-16.
11. Selmani 2011, p. 34.
12. Ramadani, Nijazi. "Mbrotjtja Kombëtare e Kosovës Lindore Nga Nijazi RAMADANI" (<https://www.academia.edu/13056233>). *Academia*.
13. Xhemaili, Mustafë (2004). *Hysen Tërpeza: një legjendë për Kosovën* (<https://books.google.com/books?id=cu5QtAEACAAJ>) (in Albanian). MKRSDÇJ, Departamenti i Çështjeve Jorezidente i Kosovës. pp. 50, 266. ISBN 978-9951-8611-0-6.
14. Selimi, Bardhyl (2016). *Adem Gllavica (Selimi) tregon: (me rastin e 100 vjetorit të lindjes)* (<https://books.google.com/books?id=JwgWxgEACAAJ>) (in Albanian). Botimet Ngjyrat e kohës. p. 336. ISBN 978-9928-4327-4-2. "Në Kuvendin e Tërpezës Mulla Idriz Gjilani erdhi me autorizime të plota të drejtuesve të grupeve guerilje: Xheladin Kurbalisë, Sylë Zarbincës, Faik Tahirit, Shyt Marecit, Ajet Kosovicës, Qazim Zekëbashës, Ajet Raincës, Sylë Hotlës, Ymer Saçës dhe Hoxhë Lipovicës. Në Kuvendin e Tërpezës, si përfaqësues i viseve që i përfaqësonte Mulla Idrizi, ishte edhe Muharrem Fejza i Hogoshit, i cili në Kuvend vinte me përfaqësuseit e Kaçanikut dhe ish sekretarin e Komunsë së Velekincës, Ndue Pepën. Në përcjellje të personaliteteve politike e ushtarake drejtuese në Tërpezë arritën rreth 400 luftëtarë të armatosur."

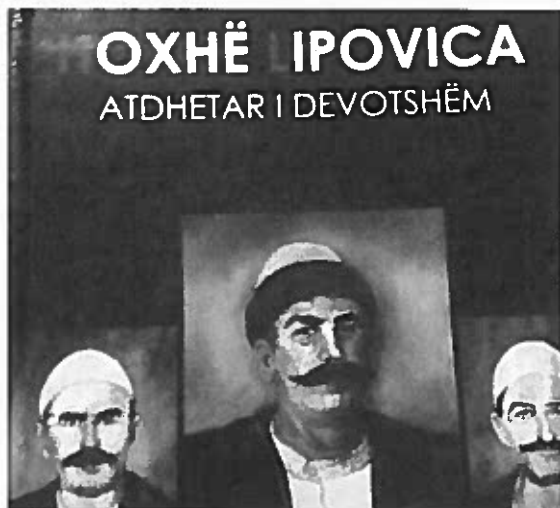
15. "Sherif Sherifi: Fazli Ramadani (1921-1994) - Luftëtar i njohur dhe patriot në malësinë e Bujanocit" (<https://www.zemrashqiptare.net/news/19196/sherif-sherifi-fazli-ramadani-1921-1994-luftetar-i-njohur-dhe-patriot-ne-malesine-e-bujanocit.html>). *Zemra Shqiptare*. Retrieved 2024-03-20.
16. "FJALËSI I EMRAVE TË PERSONALITETEVE DHE NGJARJEVE NGA TERRITORI I KOMUNËS SË GJILANIT DHE TËRËSIA ETNIKE SHQIPTARE, POR EDHE NGA BOTA" (<https://kk.rks-gov.net/gjilan/wp-content/uploads/sites/11/2017/10/Personalitete-dhe-Ngjarje-1.pdf>) (PDF). *Municipality of Kosovo*. 2016 – via Republic of Kosovo, Municipality of Gjilan.
17. Lewin, Erwin. *Dokumente zum antifaschistischen Widerstand in Kosova: Die Konferenz von Bujan (31.12.1943-2.1.1944)* (https://library.fes.de/jbzg/2009/erwin_lewin.pdf) (PDF) (in German). p. 119. "Die nach Vergeltung rufenden Gewehre hallten in den Bergen, Dörfern und Städten wieder. Die Abteilungen von Partisanen und Freiwilligen, angeführt von Fadil Hoxha und weiteren militärischen Führern, fügten den faschistischen Eroberern und den Verrätern im Innern schwere Verluste zu (in Karadaku i Shkupit, Cernaleva, Shëmri, Shar, Gjakova, Prizren, Peja, Ferizaj, Prishtina, Dibra, Peshkopia, Kërçova usw.)."
18. Selmani 2011, p. 35.
19. Hasani, Sinan (1986). *Kosovo: të vërtetat e mashtrimet* (<https://books.google.com/books?id=ZCzUAAAAMAAJ&q=Lipovica>) (in Albanian). Rilindja. p. 374.
20. "Në Muzeun Etnografik të Gjilanit, vendosen pushkët e kryengritësve për lirinë e shqiptarëve, Hasan Alia e Hoxhë Lipovica" (<https://rajonipress.com/ne-muzeun-etnografik-te-gjilanit-vendosen-pushket-e-kryengritesve-per-lirine-e-shqiptareve-hasan-alia-e-hoxhe-lipovica/>). *Gazetë Rajonale Online - RajoniPress.com* (in Albanian). 2021-10-14. Retrieved 2024-03-18.
21. Bock, Martin (2022). *Kosovo: Natur und Kultur zwischen Amselfeld und Albanischen Alpen* (<https://books.google.com/books?id=gYNtEAAQBAJ&dq=Hoxha+Lipovica&pg=PA179>) (in German). Trescher Verlag. p. 179. ISBN 978-3-89794-539-5.
22. "Pas Et'hem Hazirit edhe Hoxhë Lipovica dekorohet me "Urdhërin e Lirisë" " (<https://rajonipress.com/pas-ethem-hazirit-edhe-hoxhe-lipovica-dekorohet-me-urdherin-e-lirise/>). *Gazetë Rajonale Online - RajoniPress.com* (in Albanian). 2016-02-24. Retrieved 2024-03-26.

Sources

- Selmani, Aliriza (2011), *Gjithkund ne Kosove solemnisht u kremtua festa e Fiter - Bajramit* (<http://archive.org/details/dituria254>) (in Albanian), Dituria Islame, retrieved 2023-11-12

Retrieved from "https://en.wikipedia.org/w/index.php?title=Jusuf_Baftjari&oldid=1250327734"

Mulla Jusuf Baftjari, i njohur edhe si Hoxhë Lipovica, ishte një Imam i shquar shqiptar, më vonë Mullah, Kachak dhe komandant ballist gjatë Rebelimit në Karadak në Luftën e Dytë Botërore, një rajon i banuar kryesisht nga shqiptarët myslimanë.^[1] Ai mori pjesë në rezistencën popullore kundër fashistëve bullgarë, partizanëve jugosllavë dhe çetnikëve në rajonin e Karadaku.^[2] Jusuf Baftjari, ishte i njohur për mençurinë dhe udhëheqjen e tij fetare dhe doli si një figurë e shquar në mesin e shqiptarëve të Karadaku.^[3] Jusuf Baftjari udhëhoqi beteja të rëndësishme

në Karadak, Anamorava dhe Gollak duke përfshirë atë në Rainca të Preshevës.^[4] Në Eid al-Adha në vitin 1944, Jusuf Baftjari organizoi dhe udhëhoqi luftimet gjatë Betejës së Parë të Preshevës.^[5] Edhe pas përfundimit të Luftës së Dytë Botërore, Jusuf Baftjari vazhdoi rezistencën e armatosur kundër Jugosllavisë, duke qenë një nga udhëheqësit e fundit ballistë në Kosovë që e bëri këtë.^[6]

Jeta

[edit]

Jeta e hershme dhe Lufta e Parë Botërore

[redakto | përpunoni burim]

Jusuf Baftjari, i lindur në vitin 1883 në fshatin Lipovicë që ndodhet në Malësinë e Karadaku, ishte i njohur për mençurinë, devotshmërinë dhe patriotizmin e tij.^[1] Jusuf Baftjari, fillimisht studioi Islamin në Kuttabin e vendlindjes së tij, pastaj vazhdoi më tej arsimin e tij në Medresenë e Doberçanit, duke arritur përfundimisht titullin e Imamit.^[2] Duke shërbyer si Imam, ai mbajti vlerësim të rëndësishëm si një nga ulematë kryesore në rajonin e tij.^[3] Përveç gjuhës amtare shqip, Baftjari fliste edhe serbisht, turqisht dhe arabisht.^[4] Kur Serbia e pushtoi Kosovën në vjeshtën e vitit 1918, forcat e saj u pritën nga shqiptarët që revoltoheshin kundër sundimit të tyre, duke kërkuar lirinë dhe unitetin kombëtar.^[5] Për të shtypur kryengritjen dhe për të çarmatosur shqiptarët, Serbia vendosi sundimin ushtarak në Kosovë dhe ndërmori masa të ashpra kundër popullsisë vendase.^[6] Një nga familjet shqiptare nga Karadaku që kishte vuajtur nga ky terror ishte familja e Jusuf Baftjarit, kundër të cilit kishte nisur një operacion ushtarak në tetor të vitit 1918; Tre anëtarë të familjes së tij u vranë gjatë luftimeve.^[7] Në mesin e pjesëtarëve të rritur të kësaj familjeje, vetëm Jusuf Baftjari i kishte mbijetuar masakrës.^[8] Cena Stojković (një çetnik i famshëm nga zona), së bashku me 4-5 serbë të tjerë çetnikë dhe një numër xhandarësh, rrethuan shtëpinë e tij dhe kapën babanë, vëllain dhe nipin e tij, ndërsa gruaja e tij u keqtrajtua.^[9] Jusuf Baftjari u arratis duke u

fshehur në male. ^[1] Ushtria serbe dhe franceze i dërgoi drejt malit të Kopilaqës dhe i vrau në fshatin Korblic. Dhjetë ditë më vonë, Jusuf Baftjari ndoqi çetnikët dhe mori hak, duke vrarë Cena Stojković dhe një çetnik tjetër. ^[2] Më pas, Jusuf Baftjari u bë kaçak dhe u bashkua me Çetën e Sali Stanecit, duke vepruar aktivisht në zonën Karadak brenda lëvizjes Kaçak. ^[3] Jusuf Baftjari u dorëzua tre vjet më vonë në vitin 1921, dhe u dënua me 20 vjet burg. ^[4] Ai vuajti dënimin në Zenicë të Bosnjës, por u lirua 11 vjet më vonë në vitin 1932. ^[5]

Kryengritja balliste në Karadak gjatë Luftës së Dytë Botërore

[redakto | përpunoni burim]

Prelaude

[edit]

Pas pushtimit dhe ndarjes së Kosovës midis shteteve fashiste, nga mesi i majit 1941, shumica e distriktit gjilan u bashkua me Shqipërinë Fashiste, ndërsa Karadaku mbeti nën administrimin bullgar. ^[1] Shqiptarët e Karadaku nuk do ta pranonin pushtimin bullgar, ndërsa popullsia serbe e këtij rrethi kryesisht deklarohet si "bullgarë të Moravës" dhe u vendosën në shërbim të okupuesve kundër popullsisë shqiptare. ^[2] Kjo bëri që shumë familje shqiptare nga këto fshatra të detyrohen të braktisin shtëpitë e tyre dhe të vendosen në fshatrat përtej lumit Morava. ^[3] Në mesin e këtyre familjeve ishin edhe ato të fshatit Jusuf Baftjari i cili ishte zhvendosur që nga marsi i vitit 1942 në fshatin Capar dhe në fshatin Malishevë, ku qëndruan deri në dorëzimin e Bullgarisë fashiste në vitin 1944. ^[4]

Luftimet e hershme

[edit]

Që në ditët e para të pushtimit bullgar, Jusuf Baftjari formoi njësinë e tij të rezistencës, me të cilën do të qëndronte i armatosur në mbrojtje të popullsisë shqiptare të rajonit kundër okupatorëve fashistë bullgarë dhe bashkëpunëtorëve të tyre serbë. ^[1] Në vitin 1941, Vukosav Mladenović dhe Stojan Antić, dy çetnikë nga Velekinca, po transportonin armë nga Pcinja në fshatin Llashticë, kur u kapën nga Jusuf Baftjari dhe njerëzit e tij. ^[2] Më pas, ata u çarmatosën, u torturuan, u lidhën dhe u dërguan në robëri. ^[3] Më vonë atë vit, me ndërhyrjen e bullgarëve, ata u liruan me kusht që të ndihmonin bullgarët në vrasjen e Jusuf Baftjarit. ^[4] Të dy ata, krahas disa çetnikëve të tjerë, u vranë më 3 prill 1942, nga Jusuf Baftjari dhe njerëzit e tij, pasi nuk arritën ta vrisnin në një përleshje të armatosur. ^[5] Më 20 mars 1943, çetnikët serbë sulmuan Jusuf Baftjarin në fshatin e tij të lindjes, por nuk arritën ta vrisnin dhe ikën pasi katër çetnikë u vranë nga ai dhe forcat e tij në betejë. ^[6]

Aneksimi i Kosovës Lindore

[redakto | përpunoni burim]

Pas kapitullimit të Italisë më 8 shtator 1943, u ngritën rrethana të reja për veprimtaritë që synonin bashkimin e territoreve të banuara shqiptare me Shqipërinë e sapo-pushtuar nga Gjermania. ^[1] Për këtë qëllim, nga 16 deri më 20 shtator 1943, në Prizren u formua Lidhja e Dytë e Prizrenit, që përfaqësonte të gjitha trojet shqiptare, përfshirë ato

nën administrimin gjerman dhe bullgar. ^[1] Pas kapitullimit të Bullgarisë fashiste më 9 shtator 1944, forcat balliste shqiptare në Karadak pushtuan dhe aneksuan territorin që më parë i përkiste shtetit fashist bullgar (Viti, Zhegër, Kaçanik, Preshevë, Bujanovc, Shkup, Kumanovë) me shtetin e Shqipërisë. ^{[2][3][4]} Këto forca ishin kryesisht nga Karadaku dhe udhëhiqeshin nga komandantë si Jusuf Baftjari, Xheladin Kurbalia, Limon Staneci, Ibrahim Kelmendi, Sylë Hotla etj. ^[5] Luftimet në tokat e aneksuara rifilluan deri në mes të nëntorit 1944. ^[6] Duke filluar nga shtatori deri në mes të nëntorit, humbje të konsiderueshme u shkaktuan ndaj njësive çetnike dhe partizane serbe, maqedonase dhe bullgare që përpiqeshin të hynin në kufijtë e rinj të Kosovës. ^[7]

Mbrojtja e kufirit

[redakto | përpunoni burim]

Jusuf Baftjari u angazhua në mbrojtjen e kufirit në Luginën e Preshevës në sektorin Crnotince-Rajince. ^[8] Ai u ngarkua me drejtimin e forcave balliste në luftën kundër sulmeve partizano-çetnike në këtë sektor, me kërkesë të Hamit Krojit dhe Limon Staneci. ^[9] Gjatë luftës së tij në mbrojtjen e kufirit, ai u shpërblye me gradën major, me selinë e tij të vendosur në Crnotince. ^[10] Ai qëndroi në këtë front për më shumë se dy muaj rresht, gjatë të cilëve pati beteja të ashpra që rezultuan në shumë viktima në anët partizane dhe çetnike. ^[11]

Beteja e parë e Preshevës

[redakto | përpunoni burim]

Beteja më e ashpër gjatë gjithë rebelimit të Karadakut u zhvillua në ditën e Eid al-Adha, më 19 shtator 1944. ^{[12][13]} Forcat partizane sulmuan dhe hynë në Luginën e Preshevës, por pas më shumë se 12 orë luftimesh intensive, ato u mundën nga forcat balliste të komanduara nga Jusuf Baftjari dhe të tjerë. ^[14] Mbi 100 partizanë-çetnikë u vranë në aksion dhe u kap një batalion i Brigadës së 2-të Kos-Met, i përbërë nga 206 ushtarë. ^[15] Të burgosurit u dërguan në burgun e Preshevës, ndërsa të vdekurit u varrosën nga fshatarët e Rajincës. ^[16]

Beteja e dytë e Preshevës

[redakto | përpunoni burim]

Dy muaj pas betejës së parë të Preshevës, partizanët sulmuan përsëri Luginën e Preshevës më 10-11 nëntor 1944. ^{[17][18][19]} Betejat përfundimtare u zhvilluan në mbrojtje të kufirit të Kosovës Lindore përgjatë linjës hekurudhore të Preshevës dhe Bujanovcit, kundër një ushtrie partizane numerikisht superiore jugosllave. ^[20] Këtë herë, ballistët u mundën me vendosmëri. ^{[21][22][23]} Vetëm një numër i vogël luftëtarësh të vendosur mbetën me udhëheqësit e tyre për të vazhduar rezistencën, mes tyre Jusuf Baftjari, i cili me Çetën e tij u tërhoq në Malësitë më të gjera të Karadakut. ^[24]

Beteja e Myçybaba

[edit]

Më 26 nëntor 1944, "Këshilli i Udhëheqësve të Karadakut" u mbledh në malet mbi Preshevë, nën udhëheqjen e Jusuf Baftjarit, Mulla Idriz Gjilani, Adem Stançiqit, Limon Stanecit, Xheladin Kurbalisë, dhe Ymer Saqas. ^[1] Gjatë këtij tubimi mori miratimin propozimi për integrimin e Lëvizjes për Rezistencën Shqiptare në Kosovën Lindore (Karadak, Anamorava, Gollak) me Lëvizjen për Rezistencë Shqiptare në rajone të tjera të Kosovës dhe Maqedonisë. ^[2] Ky integrim do të mbikëqyrej nga një organ organizativ dhe ushtarak, duke themeluar Selinë e Zonës IV për Mbrojtjen e Kosovës, formuar si pjesë e Lidhjes së Dytë të Prizrenit. ^[3] Në vijim të Këshillit, Baftjari dhe Çeta e tij shkuan në fshatin Myqybaba, për t'u bashkuar me forcat e Ymer Myqybaba. ^[4] Menjëherë pasi Baftjari hyri në fshat, më 30 nëntor 1944, **beteja e Myqybabas** u shpalo, ndërsa forcat balliste u përleshën me njësitë partizane jugosllave përgjatë grykëderdhjes Myqybaba-Llapushnica. ^[5] Kryesuar nga Ymer Myqybabaj dhe Jusuf Baftjari, ky angazhim shënoi një moment të rëndësishëm në rebelimin e Karadakut. ^[6] E penguar nga refuzimi i kalimit nga Gjilani në Preshevë, Brigada XVI Partizane Maqedonase, e komanduar nga Gligorije Šaranoviq "Gliša", së bashku me një njësi paraushtarake nga Pasjane dhe fshatrat e afërta nga Anamorava (përfshirë serbët dhe shqiptarët), të përbërë nga 2,000 ushtarë,^[7] iniciuan një sulm para agimit më 30 nëntor. Balistët shqiptarë, që numëronin jo më shumë se 120 luftëtarë,^[8] rezistuan trimërisht për orë të tëra, duke mposhtur partizanët vazhdimisht për 4 sulme radhazi. ^[9]^[10] Megjithatë, të ballafaquar me përforsime në rritje të armikut, tani numëron 20,000 burra,^[11] ata përfundimisht u tërhoqën, duke vazhduar rezistencën e tyre në grykën e Llapushnicës dhe fshatra të ndryshme të Karadakut. ^[12]^[13] Beteja solli një dëm të lartë nga të dyja palët, duke pretenduar shumë viktima, mes të cilave Ymer Myqybaba dhe vëllai i Jusuf Baftjarit, Rifat i cili vdiq në betejë, ndërsa djali i Hoxhës, Selimi, mori plagë. Në përleshje vdiqën gjithsej 12 ballistë. ^[14] Në një përgjigje hakmarrëse ndaj humbjeve të tyre, forcat partizane rrafshuan 73 në Myqybabë dhe shumë të tjerë në shumë fshatra të tjerë nëpër Karadak, duke përfshirë edhe ato në fshatin Jusuf Baftjari. ^[15] Dëshmitarët e epokës tregojnë se si flakët që përfshiu shtëpitë shqiptare ishin të dukshme nga Gjilani, duke krijuar iluzionin e Karadakut të ndezur në tërësi. ^[16]

Beteja e Desivojcës dhe ripushtimi i Gjilanit

[redakto | përpunoni burim]

Më 1 dhjetor 1944, gjatë një takimi në Tërpezë (Viti), në të cilin mori pjesë Jusuf Baftjari, u vendos që të gjitha forcat nacionaliste shqiptare të bashkoheshin për të çliruar dhe mbrojtur Gjilantin dhe Ferizajn nga mizoritë e kryera nga partizanët dhe çetnikët. ^[17]^[18] Pas këtij vendimi, Komiteti i Rezistencës Shqiptare për Kosovën Lindore u krijua më 17 dhjetor 1944, në fshatin Zarbincë të Hashanisë. Mulla Idriz Gjilani u emërua si komandant i përgjithshëm. ^[19] Komiteti përfshinte komandantë të njësisve të rezistencës nga Karadaku dhe Gollak, si Xheladin Kurbalia, Jusuf Baftjari, Ymer Myqybaba, Sylë Hotla, e të tjerë, duke synuar të zbatonin me shpejtësi masat mbrojtëse kundër sulmeve partizano-çetnike përgjatë kufirit të Kosovës Lindore. ^[20]

Më 19 dhjetor 1944, Brigada e 17-të Maqedonase, me numër 1800 burra,^[21] përparoi drejt Desivojcës, duke marrë kontrollin e malësive përreth Gollakut përpara se të niste një sulm mbi fshatin. ^[22] Pas mbërritjes së tyre, brigada filloi menjëherë kryerjen e akteve

të dhunës dhe mizorive, duke përfshirë djegien e shtëpive dhe vrasjen e civilëve të pafajshëm. ^[16] Si përgjigje, një numër i konsiderueshëm ballistësh, të udhëhequr nga Mulla Idriz Gjilani dhe Hoxhë Lipovica, u mobilizuan nga terreni malor për t'u ardhur në ndihmë fshatarëve. ^{[3][16]} Më 20 dhjetor 1944, forcat balliste, nën komandën e Sylë Zarbicës, nisën një sulm të shpejtë ndaj partizanëve nga Veriu, ndërsa Riza Shkodra udhëhoqi një sulm nga jugu. ^[16] Njëkohësisht, një batalion partizanësh, duke u përpjekur të parandalonte rrethimin, u prit në pritë dhe u shua. ^{[3][16]} Konfrontimi kulmoi me asgjësimin e plotë të Brigadës së 17-të maqedonase, duke rezultuar në humbje shkatërruese. ^[16] Më 23 dhjetor 1944, pas kësaj fitoreje vendimtare në Malësitë e Gollakut, luftëtarët vendas nga Desivojca dhe pjesë të tjera të Gollakut dhe Hashanisë, së bashku me ushtarët nga Karadaku nën komandën e Jusuf Baftjarit, Sylë Hotlës dhe Mulla Idriz Gjilanit, marshuan drejt Gjilanit me qëllim rimarrjen e qytetit, megjithatë përpjekjet e tyre nuk patën sukses. ^[6]

Pasojat e Luftës së Dytë Botërore

[redakto | përpunoni burim]

Pas përfundimit të Luftës së Dytë Botërore dhe pushtimit komunist jugosllav të Kosovës, një segment i udhëheqësve nacionalistë ushtarakë dhe politikë të Kosovës zgjodhën të qëndronin në vend, duke mbetur të përkushtuar ndaj kauzës së Lidhjes së Dytë të Prizrenit. ^[6] Jusuf Baftjari, së bashku me djemtë e tij Selimi dhe Qazimi dhe disa shokë, kërkuan strehim në malet e Karadakut, duke përdorur bunkerët dhe duke u mbështetur në mbështetjen e aleatëve dhe bashkëpunëtorëve. ^[6] Pavarësisht operacioneve të shumta të ushtrisë jugosllave që synonin kapjen apo eliminimin e Jusuf Baftjarit, të gjitha tentativat dështuan. ^[6] Megjithatë, ushtria jugosllave i shkaktoi ndëshkim të ashpër popullsisë së Karadakut, duke rezultuar në viktima të rëndësishme midis tyre. ^[17] Çeta e Jusuf Baftjarit, mbajti komunikim me grupe të tjera balliste të angazhuara në luftën guerile në Karadak, duke përfshirë ato të udhëhequra nga Ali Staneci, Hetë Koka, Hasan Ali Remniku, Hajdar Malisheva, e të tjerë. ^[6] Përfundimisht, përfaqësuesit e këtyre grupeve, duke përfshirë Jusuf Baftjari, u mblodhën në Kongresin e Kopilaçës më 15-16 gusht 1945, organizuar nga ballistët dhe kaçakët e mbetur në Karadak. ^[6] Gjatë kongresit, udhëheqësit shqiptarë u zotuan të vazhdojnë luftën kundër okupatorëve komunistë. ^[6] Megjithatë, në tetor 1945, ballistët shqiptarë në Karadak morën një letër nga Muharrem Bajraktari dhe Mid'hat Frashëri, duke u kërkuar atyre të iknin në Greqi. ^[6] Në përgjigje, Mulla Idriz Gjilani ndërhyri, duke këshilluar njësitë e rezistencës që të mos e braktisin Kosovën por të ngulmojnë në luftë. ^[6] Jusuf Baftjari dhe Çeta e tij qëndruan të palëkundur në angazhimin e tyre ndaj direktivës së Mulla Idriz Gjilanit. Deri në fund të vitit 1946, autoritetet jugosllave filluan një operacion të përgjithshëm ushtarak kundër forcave të Rezistencës Shqiptare në të gjithë Kosovën. Pavarësisht nga kjo goditje, vetëm 36 rebelë, kryesisht nga Karadaku, nga 1,735 luftëtarë të shpërndarë mes 55 grupeve guerile, mbijetuan dhe vazhduan rezistencën përtej marsit 1947. ^[6]

Dorëzimi dhe ekzekutimi

[redakto | përpunoni burim]

Pas operacioneve të shumta të dështuara për të kapur apo eliminuar Jusuf Baftjarin dhe Çetën e tij, partizanët jugosllavë u kthyen në tradhti. ^[10] Vojo Vojvodić, një udhëheqës malazez i partizanëve jugosllavë, e siguroi Jusuf Baftjarin se po të dorëzohej, do të përballet me burgim sipas Ligjit të Amnistisë, në vend të ekzekutimit. Torturat e pamëshirshme të shkaktuara nga partizanët jugosllavë ndaj familjeve dhe miqve të tyre, së bashku me zbulimin e vendeve të tyre të fshehta, u bënë të padurueshme. Edhe Jusuf Baftjari, duke kuptuar se të gjitha mundësitë për rezistencë të vazhdueshme po mbylleshin, u dorëzua togeteter me dy djemtë e tij, Selim dhe Qazim, në Uglar më 20 shkurt 1947. Daut Xhelili nga Pogradjë, një ish-aktivist, kujtoi se ishte i pranishëm kur partizanët jugosllavë sollën Jusuf Baftjarin në Pogradjë, duke vënë në dukje se ai refuzoi të dorëzonte pushkën e tij dhe puthi fuçinë e saj. Duke iu drejtuar Vojvodiqit, Jusuf Baftjari shpjegoi dorëzimin e tij, duke përmendur trashëgiminë malazeze të Vojvodiqit dhe besimin që duhet të ishte i qenësishëm në fjalën e një malazezi, duke nënkuptuar se pa këtë besim, partizanët nuk do ta kishin kapur atë të gjallë.

Menjëherë pas kësaj, Jusuf Baftjari u dënua me vdekje nga gjykata jugosllave në Gjilan. Sipas të dhënave përkujtimore në lidhje me ekzekutimin e tij, një dëshmitar serb me emrin Zarije, një tregtar nga Gjilani, i cili gjithashtu ishte burgosur në burgun e Gjilanit, tregoi: "Pas dënimit me vdekje të Jusuf Baftjarit, një ditë Vojo Vojvodić, shefi partizan në Gjilan, vizitoi oborrin e burgut. Me ta parë nga dritarja, Jusuf Baftjari iu drejtua menjëherë: 'Ku është premtimi yt malazez?' Vojo thjesht uli kokën dhe u largua.". Në prag të ekzekutimit të tij, Jusuf Baftjari kaloi gjithë natën duke lexuar Kuranin dhe në fund luti dy rakat. Zarije gjithashtu vërejti: "Edhe përballë ekzekutimit, Jusuf Baftjari nuk shfaqti frikë." Gjatë lamtumirës me bijtë e tij, ai i nixti ata të mos dëshpërohen, duke pohuar: 'Allahu jep jetë dhe Ai e merr atë; Ne kemi luftuar për atdheun dhe besimin tonë dhe për këtë, duhet të jemi të përgatitur për të vdekur.'» Jusuf Baftjari u ekzekutua më 17 korrik 1948.

Trashëgimia

Sinan Hasani, presidenti i atëhershëm i Jugosllavisë dhe një banor nga rajoni fqinj Anamorava, e etiketoi Jusuf Baftjarin si një "terrorist", duke përmendur udhëheqjen e tij të një ushtrie të rëndësishme balliste që u angazhua në luftën kundër partizanëve. Në ditët e sotme Jusuf Baftjari nderohet si hero në rajonin e Karadakut, ku pushka e tij, së bashku me pushkën e Hasan Ali Remnikut, është mishëruar në muzeun etnografik të Gjilanit si një homazh për luftën e tij kundër okupatorëve të tokave shqiptare. Një rrugë e vendosur në qendër të Gjilanit mban emrin Jusuf Baftjari. Në vitin 2016, Jusuf Baftjari u nderua pas vdekjes me Urdhrin e Lirisë nga shteti i Kosovës.

Stërnipi i Hoxhë Lipovicës dhe përtërirësi i emrit të tij, Isuf Baftjari, sot më 8 dhjetor 2016., dhuratën më të vlefshme familjare e atdhetare, e dhuroi për Muzeun e Gjilanit – pushkën e Hoxhë Lipovicës, Njeriut që deri në frymën e fundit të jetës u angazhua dhe luftoi për shqiptari....

Përmes një sakrifice të madhe e një kujdesi të pashembullt, thuaja unikat, familjarët e Hoxhë Lipovicës – përkatësisht Isuf Baftjarit, arritën që për afro 70 vite ta ruajnë Pushkën e rezistencës dhe gjakimit për liri e Një Shqipni dhe, pak ditë pas zyrtarizimit të Muzeut të Gjilanit, t' ia dhurojnë këtij Institucioni që, realisht po i mbledh dhe mirëpret këto vlera të traditës sonë kulturore e historike.

Me këtë pushkë, Hoxhë Lipovica do të rezistojë për më shumë se katër dekada e gjysmë. Fillimisht përkrah Idriz Seferit në betejat e shumta për pavarësinë e Shqipërisë, në vitet 1910 – 1912 e, më pas, kundër pushtuesve serbë, bullgarë po, edhe partizanëve komunistë, të cilët ripushtuan sërish Kosovën për dekada të tëra.

Hoxhë Lipovica, përmes tytës së kësaj pushke, do t'i shënjestrojë dhe likuidojë shumë zullumçarë e pushtues të cilët ushtronin terror mbi shqiptarët e Karadakut, sidomos mes viteve 1913 – 1939 po, edhe nga viti 1941 – 1947, deri në momentin kur u dorëzua në besë tek të pabesët, të cilët më pas, përmes një vendimi gjyqësor (herën e dytë) e dënuan me pushkatim duke e ekzekutuar, ndërsa djemtë e tij, Selimin e Qazimin, i dënuan me 14 vite njërin e 12 vite tjetrin, të cilat i vuajtën deri në fund.

Përkundër këtyre masave të rrepta dhe çnjerëzore, pasardhësit e Hoxhë Lipovicës, gjetën forcë e kurajo për t'i mbijetuar shumë e shumë sfida jete, madje, edhe për ta ruajtur këtë Monument të rezistencës shqiptare, përkundër torturave shtazarake që u ushtruan mbi ta, sidomos në aksionin famëkeq të armëve po, edhe në vitet e mëpastajme.

Me fitimin e lirisë, pas 12 qershorit 1999, kjo pushkë nxirret nga vendet sekrete ku u ruajt me fanatizëm dhe vendoset në muret e shtëpisë së stërnipit të tij, Isuf Baftjarit, i cili trashëgoi jo vetëm emrin po edhe pushkën e tij, përmes gjyshit Selim e më pas edhe babait Ismet.

Kjo pushkë, nga sot, ju falë Muzetu të Gjilanit dhe publikut të gjerë, për ta kujtuar e rikujtuar ndër breza emrin dhe veprën e këtij atdhetari, i cili tërë jetën e tij dhe të familjarëve të vet, pa e harruar dhe vëllaun dëshmor, Rifatin, i rënë në Luftën e Myqybabës më 30 nëntor 1944, e vuri në shërbim të atdheut.

Komuna e Gjilanit

Kuvendi Komunal

Për: Komitetin Planifikim Urban dhe Mbrojte të Mjedisit

Nga : Familjet e fshatit Lipovicë (Baftijari, Selimi, Musliu, Hajrullahu, Bajrami, Arifi, Neziri dhe Murtezi)

Lënda: Kërkesë

Kërkojmë nga komiteti i lartëcekur të shqyrtojnë kërkesën tonë, kërkesë e cila ka të bëjë për mbështetjen në caktimin e lokacionit të cilin e ka paraqitur në kërkesë në emër të familjeve të lartëcekura të fshatit Lipovicë dhe të njëtit ta inicojn si pike të rendit të ditës në Kuvendin Komunal për caktimin e vendit për vendosjen e shtatores së Hoxhë Lipovicës si hero i kombit .

Lokacioni për vendosjen e shtatores është identifikuar si pronë publike me Nr. 04787-0, i cili ndodhet përball xhamisë së vogël në qytetin e Gjilanit dhe lusim Drejtorin për Gjeodezi dhe Kadaster për mbështetjen për lokacionin e lartëcekur për shtatoren e Hoxhë Lipovicës si hero i kombit. Ne ju lusim komisionin që të ketë konsiderat ndaj familjeve të lartëcekura që të kenë parasysh kërkesën tonë dhe njëherit të bëjnë aprovimin dhe si të till ta dërgojnë në Kuvend Komunal për aprovim.

Gjeni të bashkangjitur certifikatën me nr. 04787-0, kopjen e planit si dhe foto të hapsirës ku gjendet prona katastrale.

Po ashtu më lejoni që nëpërmjet kësaj kërkesë të ju informoi se ne jemi interesuar dhe kemi marrë paramasa në lidhje me çmimin e kësaj shtatore dhe vlera e realizimit të shtatores varion nga 70,000.00 deri në 80,000.00 (shtatëdhjetmijë deri në tetëdhjetmijë euro).

Më datë :

31.10.2024

Gjilan

Komuna e Gjilanit

Kuvendi Komunal

Për: Komitetin Planifikim Urban dhe Mbrojte të Mjedisit

Nga : Familjet e fshatit Lipovicë(Baftijari, Selimi, Musliu, Hajrullahu, Bajrami ,Arifi, Neziri dhe Murtezi)

Lënda: Kërkesë

Kërkojmë nga komiteti I lartëcekur të shqyrtojnë kërkesën tonë, kërkesë e cila ka të bëjë për mbështetjen në caktimin e lokacionit të cilin e ka paraqitur në kërkesë në emër të familjeve të lartëcekura të fshatit Lipovicë dhe të njëtit ta inicojn si pike të rendit të ditës në Kuvendin Komunal për caktimin e vendit për vendosjen e shtatores së Hoxhë Lipovicës si hero I kombit .

Lokacioni për vendosjen e shtatores është identifikuar si pronë publike me Nr. 04787-0, i cili ndodhet përball xhamis së vogël në qytetin e Gjilanit dhe lusim Drejtorin për Gjeodezi dhe Kadaster për mbështetjen për lokacionin e lartëcekur për shatoren e Hoxhë Lipovicës si hero I kombit. Ne ju lusim komisionin që të ketë konsiderat ndaj familjeve të lartcekura që të kenë parasysh kërkesën tone dhe njëherit të bëjnë aprovimin dhe si të till ta dërgojn në Kuvend Komunal për aprovim.

Gjeni të bashkangjitur certifikatën me nr. 04787-0, kopjen e planit si dhe foto të hapsirës ku gjendet prona katastrale.

Më datë :

31.10.2024

Gjilan